

Στην ύπαρξη περιβαλλοντικής επιβάρυνσης και ιδιαίτερα, στην εκτεταμένη χρήση των φυτοφαρμάκων, αποδίδει την επιβάρυνση της υγείας του, ένα ποσοστό 64% των κατοίκων της Θεσσαλίας.

Αυτό προκύπτει στο πλαίσιο της έρευνας που είχε εκπονηθεί για λογαριασμό της Περιφέρειας Θεσσαλίας, από την GPO με αντικείμενο τη μελέτη αναδιαμόρφωσης των υπηρεσιών υγείας στη Θεσσαλία, τα ευρήματα της οποίας είχε παρουσιάσει αναλυτικά η «Ε». Έρευνα, όπου εξεταζόταν τόσο η κατάσταση υγείας των πολιτών και τα αίτια από τα οποία νοσούν όσο και η κατάσταση των υπηρεσιών υγείας στη Θεσσαλία.

Συγκεκριμένα όσον αφορά τη χρήση των φυτοφαρμάκων- θέμα πρώτης γραμμής για μία περιοχή με έντονη και εκτεταμένη γεωργική δραστηριότητα, είναι σαφές ότι το ήμισυ και πλέον του πληθυσμού έχει την άποψη-πάντα σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας- ότι η υγεία του επηρεάζεται από αυτά. Ένα 50,6% θεωρεί ότι η υγεία του επηρεάζεται πάρα πολύ ή αρκετά, ένα 13,4% έχει την άποψη ότι επηρεάζεται σε μέτριο βαθμό, ένα 27,4% ότι δεν επηρεάζεται καθόλου και ένα 86% δηλώνει ότι δεν γνωρίζει.

Αν αθροίσουμε πάντως το 50,6% με το 13,4% βλέπουμε ότι ένα ποσοστό 64% των κατοίκων της Θεσσαλίας, έχει την πεποίθηση ότι η χρήση των φυτοφαρμάκων επηρεάζει την υγεία του. Αν και τα ποσοστά ποικίλουν ανάμεσα στις τέσσερις Περιφερειακές Ενότητες, ωστόσο, είναι «συναφή», με τους κατοίκους των Τρικάλων και της Καρδίτσας να συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο ποσοστό, 67,7% και 67,6% αντίστοιχα, τη Λάρισα να φθάνει το 66,4% και τη Μαγνησία να έχει το μικρότερο ποσοστό στη Θεσσαλία με 56,9%. Ενώ διακυμάνσεις παρουσιάζονται και ανάμεσα στους κατοίκους αστικών και αγροτικών περιοχών αλλά και ανάλογα με το φύλο και τις ηλικιακές ομάδες, χωρίς ωστόσο να επηρεάζεται η τελική σε υψηλό ποσοστό κρίση, ότι τα φυτοφάρμακα βλάπτουν σοβαρά την

υγεία.

Ενώ και στο γενικότερο ερώτημα αν η ύπαρξη περιβαλλοντικής επιβάρυνσης επηρεάσει την υγεία των κατοίκων στην περιοχή όπου κατοικούν, τα ποσοστά είναι και πάλι υψηλά για τη Θεσσαλία, καθώς συνολικά ένα 54,9% των ερωτηθέντων αποφάνθηκε θετικά στο ερώτημα το οποίο είναι διατυπωμένος ως ακολούθως: «στην περιοχή που κατοικείτε υπάρχει περιβαλλοντική επιβάρυνση (οικολογική καταστροφή από φυτοφάρμακα, ατμοσφαιρική ρύπανση κ.λπ.). Είναι χαρακτηριστικό πάντως ότι όταν το ερώτημα αυτό εξειδικεύεται στα φυτοφάρμακα το ποσοστό ανεβαίνει στο 64% προφανώς διότι λόγω των εκτεταμένων γεωργικών εργασιών αλλά και των συζητήσεων γύρω από το ζήτημα χρήσης των φυτοφαρμάκων έχει εδραιώσει τον «φόβο»-βάσιμο κατά πολλούς-τα συγκεκριμένα σκευάσματα έχουν συνολικά αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία.

Άλλωστε, η μόλυνση του υδροφόρου ορίζοντα αλλά και η ατμοσφαιρική ρύπανση και λόγω φυτοφαρμάκων έχουν κατ' επανάληψη βρεθεί στην ημερήσια διάταξη περιβαλλοντικών συζητήσεων και δημοσίων αντιπαραθέσεων. Ενώ ακόμη και σε βρόχινο νερό έχουν ανιχνευτεί φυτοφάρμακα.

Όπως ανέφερε στην «Ε», ο κ. Δημήτρης Σταυρίδης προϊστάμενος του Τμήματος Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Π.Ε. -που είναι υπεύθυνο για την τήρηση της κείμενης νομοθεσίας σχετικά με το συγκεκριμένο ζήτημα, και οι επαγγελματίες χρήστες –παραγωγοί, πρέπει να λαμβάνουν συγκεκριμένα προστατευτικά μέτρα, κατά τη χρήση των φαρμάκων αλλά και να συντηρούν σωστά τα ψεκαστικά τους μηχανήματα.

Επίσης προβλέπεται η χρήση να γίνεται σε απόσταση τουλάχιστον 50 μέτρων από οικισμούς και όταν υπάρχει νηνεμία για να μην μεταφέρονται με τον αέρα.

Ωστόσο δεν τηρούνται στο ακέραιο ούτε οι οδηγίες προστασίας ούτε και οι λοιποί κανονισμοί, έχουν υπάρξει κατά καιρούς καταγγελίες οι οποίες έχουν διερευνηθεί. Ενώ, αν και υπάρχουν φάρμακα τα οποία αποσύρθηκαν ως ιδιαιτέρως επικίνδυνα από την ελληνική αγορά, οι χρήστες βρίσκουν τρόπο να τα προμηθεύονται από τη Βουλγαρία και την Τουρκία.

ΕΛΕΓΧΟΙ ΣΕ ΝΩΠΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Από την υπηρεσία διενεργούντα αιφνιδιαστικοί δειγματοληπτικοί έλεγχοι και σε νωπά προϊόντα στην κεντρική λαχαναγορά, σε ράφια σούπερ μάρκετ, μαγαζιά και λαϊκές –αναλύσεις γίνονται από το 2005 και όπως αναφέρει ο κ. Σταυρίδης από το 2006 άρχισαν να εντοπίζονται υπολείμματα φυτοφαρμάκων κυρίως στα μήλα, και μάλιστα έκτοτε έχουν αυξητική τάση αν και δεν υπερβαίνουν τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Από τον Μάιο μέχρι τον Οκτώβριο διενεργούνται περίπου 80 έλεγχοι.

Αλλά και η διαδικασία ελέγχου στα προϊόντα προκειμένου να εντοπιστεί ο «παραβάτης» δεν είναι εύκολη υπόθεση καθώς τα προϊόντα διακινούνται ανά περιοχές, οπότε κάποιο που εντοπίζεται στη Λάρισα επί παραδείγματι, μπορεί να προέρχεται από οιαδήποτε άλλη περιοχή.

Τώρα όσον αφορά τον τρόπο που τα υπολείμματα φυτοφαρμάκων μπορούν να επηρεάσουν την υγεία των καταναλωτών, αυτό εξαρτάται από το αν η κατανάλωση είναι μακροχρόνια και από το μέγεθος των υπερβάσεων.

Σε διαπιστωμένες παραβάσεις πάντως επιβάλλονται πρόστιμα τα οποία ξεκινούν από 300 ευρώ το ελάχιστο και μπορούν να φθάσουν μέχρι και 5.000 ευρώ, αλλά, βεβαίως η ζημιά που προκαλούν στην δημόσια υγεία δεν «ξεπληρώνεται» με πρόστιμα.

ΑΛΛΑΓΕΣ ΑΠΟ ΤΟ 2013

Καθώς ως ένα βαθμό η χρήση των φυτοφαρμάκων, προκύπτει να είναι αλόγιστη και ανεξέλεγκτη, από το 2013 επιχειρείται να μπει μία τάξη στα πράγματα καθώς τόσο τα ψεκαστικά μηχανήματα όσο και οι επαγγελματίες που τα χειρίζονται θα πρέπει πλέον να έχουν πιστοποίηση.

Ενώ με τον καινούργιο νόμο που ψηφίστηκε στις 17 Ιανουαρίου-σχετική ενημερωτική ημερίδα είχε γίνει και στη Λάρισα τον Φεβρουάριο-υιοθετείται το ηλεκτρονικό αρχείο, βάσει του οποίου θα φαίνεται «ποιος» πουλάει «τι» και σε «ποιον», (τι είδους καλλιέργειες, ποιος ο «εχθρός» προς αντιμετώπιση και πόσα τα στρέμματα), προκειμένου να ελεγχθεί η κατάσταση.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΑΣ

Και ο πρόεδρος της ΕΑΣ Λάρισας Χρ. Σιδερόπουλος, στον οποίο απευθύνθηκε η «Ε» για το θέμα, επεσήμανε την επικινδυνότητα των φυτοφαρμάκων για τους χειριστές πρωτίστως, οι περισσότεροι από τους οποίους δεν λαμβάνουν τα προβλεπόμενα μέτρα προστασίας. Ανέφερε μάλιστα ότι παλαιότερα που στον νομό ήταν εκτεταμένη η καλλιέργεια τεύτλων (140 χιλιάδες στρέμματα) είχαν παρατηρηθεί περιπτώσεις λευχαιμίας οι οποίες αποδόθηκαν στους ψεκασμούς. Ενώ παρατήρησε ότι υπάρχει ένας προβληματισμός τα τελευταία ιδιαίτερα χρόνια γιατί όσο πιο πολύ ψεκάζονται οι καλλιέργειες τόσο πιο ανθεκτικές γίνονται οι ασθένειες στα φάρμακα.

Ενώ και σε οικολογικό επίπεδο οι επιπτώσεις είναι εμφανείς. Σε περιοχές όπου γίνονται εκτεταμένοι ψεκασμοί δεν υπάρχουν πουλιά-κυρίως σπουργίτια και μελίσσια, τα οποία πλέον είναι ελεγχόμενα και μετακινούμενα.

Ένα σημαντικό βήμα κατά τον κ. Σιδερόπουλο είναι ότι τα τελευταία χρόνια όπου υπάρχουν τα πηγάδια από όπου αντλούν νερό τα ψεκαστικά μηχανήματα έχουν δημιουργηθεί κλωβοί μέσα στους οποίους οι χρήστες ρίχνουν τα κουτιά των φαρμάκων, προκειμένου να συγκεντρώνονται εκεί και να μην βρίσκονται πεταμένα ανεξέλεγκτα παντού.

Όπως αναφέρει ο πρόεδρος της ΕΑΣ υπάρχουν κανόνες ορθής εφαρμογής από την ΕΕ οι οποίοι όμως δεν εφαρμόζονται επηρεάζοντας έτσι και την δημόσια υγεία. Χαρακτηριστικό το παράδειγμα της Τερψιθέας η οποία έχει πλέον μετατραπεί σε αστική περιοχή, όπου όμως καλλιεργούνται 22 χιλ. στρέμματα ποτιστικά, με ό,τι αυτό συνεπάγεται ως προς τις επιπτώσεις από τη χρήση των φυτοφαρμάκων.

Δεν είναι τυχαίο, σχολιάζει ο πρόεδρος της ΕΑΣ το ότι οδηγούμαστε σε σπόρους, άλλης γενιάς τα λεγόμενα «μεταλλαγμένα» τα οποία όμως παρουσιάζουν το μειονέκτημα ότι είναι «για μία φορά». Δηλαδή δεν βγάζουν σπόρο και οι αγρότες δεν θα έχουν τη δυνατότητα να κρατήσουν σπόρους από την καλλιέργειά τους για τους χρησιμοποιήσουν την επόμενη χρονιά. Και εκεί πλέον δημιουργούνται άλλα ζητήματα που έχουν να κάνουν με τα μονοπώλια, την άνοδο των τιμών και την «εκμετάλλευση» των αναγκών των καλλιεργητών.

Στο τέλος της ημέρας πάντως, όλα κατατείνουν σε μία παράμετρο: στην περιβαλλοντική παιδεία τουλάχιστον των νεώτερων γενεών αγροτών και όχι μόνον, έτσι ώστε ο καθένας να έχει τη γνώση και τον αυτοέλεγχο για την προστασία του περιβάλλοντος και εν τέλει και της δημόσιας υγείας.

Εφ. Ελευθερία